

Nr. 25 MARTS 1991

KIM - NYT

MEDLEMSBLAD FOR "Kvinder i Musik" 8. ÅRGANG

KORT PRÆSENTATION AF KiM "KVINDER I MUSIK"

Formålet med KiM, "Kvinder i Musik" er at støtte kvinder i deres professionelle beskæftigelse med musik og at forbedre deres vilkår og status i det danske musikliv.

KiM opfordrer kvinder til at komponere samt udvikle, uddanne og udfolde sig på områder, der traditionelt ikke har været betragtet som kvindelige - således også indenfor arbejde af mere eksperimentel karakter.

KiM arbejder med:

- at **arrangere koncerter**, både klassiske og rytmiske, samt koncerter, hvor generne blandes
- et **arkiv**, der indsamler og registrerer materialer om kvinder i musik. Arkivet indeholder bla. følgende:

Bånd, som bruges til studiebrug.
Noder, (ca. 200 eks.) som kan kopieres eller ses på stedet.
Et register, hvor ca. 1000 kvindelige komponister og grupper står opført.
Sanganlæg, som kan lejes. Kontaktperson Marianne Rottbøll (tlf. 31 19 95 04). 8-kanals mixer, 2 sangkabinetter, 10 øvegange + en koncert: 750 kr. (et det en KiM koncert: 500 kr.)
Video, opera af Synne Skouen: video om KiM af Musse Magnussen.
Desuden plader, bøger avis-udklip, specialer, afhandlinger m.m.

KiM modtager gerne gaver samt optagelser fra koncerter. I øvrigt alt materiale, som kan udvide og berige vores arkiv.

KiM arbejder i øvrigt med:

- at **udgive medlemsbladet KiM-Nyt**, som udkommer fire gange om året.
- at afholde **medlemsmøder** med foredrag af KiMs egne medlemmer (eller indbudte foredragsholdere).
- at **formidle kontakten mellem kvinder i musiklivet og overordnede organisationer** som Statens Musikråd og Dansk Rockssamråd (ROSA), således at KiM som forening gør opmærksom på, at "kvindemusikken" eksisterer og at den bør støttes.
- at **formidle kontakt med tilsvarende foreninger i andre lande**:

USA:

The International Congress on Women in Music, blad: "Newsletter".

Tyskland & Schweiz:

"Frau und Musik", Internationaler Arbeitskreis, blad: "Info, Frau und Musik".

England:

"Women in Music".

Norge:

"AKKS Femi-Rock".

Forside: Chrissie Hynde, live 1980
Fotograf: Ebet Roberts
Fra bogen "Pretenders"
af Chris Salewics

INDHOLD

Forside	1
Kort præsentation af KiM	2
Indhold	3
Intro	4
Chrissie Hynde - Kvinde i Rockens Verden	5
"Brev" til Fanny Mendelssohn-Hensel	10
Fanny Mendelssohn-Hensel komponistkonkurrence 1991 ..	16
Indkaldelse til generalforsamling	18
Elfrida Andreé - 150 års jubilæumsfestival	19
Female Attraction - præsentation	21
"Akijava": Hanne Rømer/Marietta Wandall Duo	24
Pladetalibud	26
Kontakt	26
Sket siden sidst	27
Nyt i arkivet	28
KiM-Nyt har modtaget	30
KiM kalender	31
Bestyrelse og udvalg	35
Redaktionelt	36

INTRO

Siden sidst kom vinteren, sneen, en ny deadline og her - endnu et KiM-Nyt.

I KiM-Nyt nr. 23 oplyste vi, at der i Göteborg var taget initiativ til en 150 års jubilæumsfestival for den svenske komponist Elfrida Andreé. Nu er det desværre sådan, at en del af programmet vil være overstået, når dette nr. bringes ud. Men enkelte af koncerterne er fordelt på marts, april og maj - så chancen er der endnu.

Og - det lykkedes! Opførelsen af Fanny Mendelssohn-Hensels "Oratorium nach Bildern der Bibel" er nu planlagt til søndag den 24. marts 1991. I "Brev" til Fanny Mendelssohn-Hensel fortæller Inge Bruland om projektet.

Herudover er der en artikel af Anne Mette Jensen om Chrissie Hynde fra rockgruppen "The Pretenders", som hun har skrevet speciale om. Artiklen her bygger på materialet fra hendes speciale.

Til sidst en opfordring. Både det KiM kalender og KiM-Nyt har modtaget indeholder en masse om, hvad der foregår de kommende måneder. Så der skulle være god grund til at sammenholde egen kalender med disse rubrikker.

God fornøjelse

Redaktionen

CHRISSIE HYNDE

- Kvinde i Rockens Verden -

Af Annemette Jensen

Denne artikel bygger på min specialeafhandling om den kvindelige rockmusiker og sangskriver Chrissie Hynde, leder af rockgruppen The Pretenders.

Jeg valgte at skrive om Chrissie Hynde af flere grunde. Kvindernes indtog og udfoldelser i rockmusikken optager mig levende, velsagtens fordi jeg finder rocken fascinerende, frigørende og fuld af følelser og energi og derfor brænder for, at også kvinderne går ind i rocken og præger den på deres egen måde. Selv om rockmusikken i sin oprindelse er en mandlig udtryksform, finder jeg det uhyre spændende, at kvinderne i disse år i større og større udstrækning tager denne musikform til sig og tilfører den nye, kvindelige elementer.

Det har endvidere været vigtigt for mig at prøve at integrere min interesse for og viden om rockmusik i musikstudiet i det afsluttende speciale.

Chrissie Hynde er et enestående eksempel på en kvinde, der for alvor har gjort sig gældende på sine egne betingelser inden for

rockverdenen. Hun har skabt sig en professionel karriere, som jeg finder det spændende at beskæftige mig med.

Chrissie Hynde er amerikaner, født i 1951 i Ohio. I teenageårene mistede hun interessen for skolen, men i modsætning til veninderne, som begyndte at gå med drenge, kastede hun al sin kærlighed til at se alle de bands, der spillede i Cleveland og omegn.

Som 21-årig beslutter hun sig for at prøve lykken i London. Her ankommer hun i foråret 1973 med to Lou Reed LP'er og Iggy Pops "Raw Power" under armen, og det bliver starten på en omflakkende og søgerende tilværelse gennem de følgende år, hvor hun lader sig inspirere af tilfældige møder og rejser, indtil hun i 1979 danner rockgruppen The Pretenders, der slår igennem med en samling numre skrevet og komponeret af Chrissie Hynde.

I 1980 blev Chrissie Hynde og The Pretenders udråbt til årets navn i den engelske og ameri-

kanske musikpresse, og stilten, gruppen skabte, var en blanding mellem rå og aggressiv new wave orienterede numre med rytmeforløb og energi i fokus, og så blødere traditionel rockbaserede numre med vægt på det melodiske materiale. Overordnet kan musikken karakteriseres som en blanding af guitarbaseret melodisk 60'er pop på den ene side og rytmisk bastant punkinspireret rock på den anden. Besætningen er den helt traditionelle: Bas, trommer, rytmeguitar, som Chrissie Hynde håndterer, lead-guitar og sidst men ikke mindst Chrissie Hyndes dybe og udtryksfulde vokal.

Disse to sider - den rå og den bløde - afspejles ikke alene gennem teksterne og musikken, den går som en rød tråd igen i Chrissie Hyndes image og sceneoptræden. Hendes bevidste brug af maskulin klædedragt sammenstillet med de feminine smykke, make-up og fingerløse blondehandsker, gør hende umiddelbart svær at placere. Hun passer ikke ind i de billede, man sædvanligvis har af en kvindelig rockstjerne.

Og heri ligger efter min mening det helt unikke ved Chrissie Hynde. Hun udtrykker i høj grad både sine mandlige og kvindelige sider. Gennem sammenstillingen af traditionelt maskuline og

traditionelt feminine stiltræk viser hun en form for protest mod den traditionelle kvindelighed. Også gennem sin påklædning og sceneoptræden giver hun udtryk for nogle holdninger og værdier. Hun viser en anden form for kvindelighed. En kvindelighed som indeholder maskulin råstyrke. Den sexualitet, hun udstråler, indeholder netop både mandlige og kvindelige elementer, og herved undgår hun at optræde som syngende fotomodel og blive vurderet på udsendt alene.

Netop i 1980'erne ser man en del kvindelige rockmusikere spille på det maskulint feminine bl.a. Grace Jones, Annie Lennox fra Eurythmics og Marianne Faithfull, og derved opnår de at skabe en distance til det klichéprægede billede af den storbarmede dulle, som man ser hos bl.a. Madonna og Debbie Harry.

Gruppen Pretenders har i de godt 10 år den har eksisteret, været igennem en hel del omskiftelser og har haft mange forskellige konstellationer af musikere. To af de oprindelige Pretenders døde af narkotikamisbrug, men på trods af de hårde odds har Chrissie Hynde haft en utrolig evne til at føre gruppen videre. Det har hun kunnet, fordi hun lige fra starten har været den

bærende kraft. Hun skriver så godt som alle tekster og komponerer så godt som al musikken. På de første to plader samarbejdede hun dog en del med guitaristen James Honeyman-Scott om musikken, især de karakteristiske guitar-riffs blev til gennem dette samarbejde.

Teksterne er velskrevne og vedkommende og handler om menneskelige relationer og kærlighed i alle afskygninger. De to sider, jeg omtalte, modsvares meget fint af det tekstlige univers. De rå og energiske sange afspejler en verden, hvor sex og aggressioner er dagligdags foretakelse mens de mere melodiske

numre slår kærlighedens blødere og mere sårbare strenge an.

Chrissie Hynde er i høj grad en selvbiografisk sangskriver. Selv siger hun i et interview:

"Ja det er egne erfaringer, og det er det eneste, jeg kan skrive om. Andre skriver historier, det kan jeg ikke, jeg må selv opleve det, jeg skriver om. Jeg er en meget selvbiografisk sangskriver."

På den baggrund kan hendes udvikling som kvinde og menneske følges på nært hold gennem hendes sangtekster.

Chrissie Hynde. "Gennem hele sin karriere har hun været en person med stærke meninger og kritiske holdninger."

Hun har indtil videre udgivet 5 LP-plader, der hver især har et gennemgående tema: Den første "Pretenders" beskriver **kærlighed og sex** i alle dets brogede skikkelser, fra sexuel fascination og kødeligt begær til den uselviske og fortrøstningsfulde kærlighed. Den tredje "Learning to Crawl" var inspireret af de voldsomme begivenheder omkring de to bandmedlemmers pludselige død og det faktum, at Chrissie Hynde i mellemtiden var blevet mor. Set under ét er det en plade **om liv, død og genfødsel**.

Den fjerde plade "Get Close" lukker op for blidere og blødere sider. Det er en mere åben og mindre tilknappet Chrissie Hynde, vi møder, og pladens overordnede tema er **forelskelse og ønsket om nærvær**.

Om det seneste pladeudspil - fra maj måned 1990 - er LP'en "Packed", hvor **kærlighedslængsel, ønsket om hengivelse og formalisering af kærligheden** skinner igennem i de fleste af teksterne.

Ved siden af Chrissie Hyndes musikerliv har der også været tid til at engagere sig i andet end rockmusik. Jeg vil karakterisere Chrissie Hynde som en kvinde, der trods berømmelse og stjernestatus har formået at fastholde

sin oprindelige idealisme og dermed bevare sin personlige integritet i en branche, hvor man let kan miste jordforbindelsen og blive opslugt af stjernedyrkelsen. Ikke mindst gennem ansvaret for og opdragelsen af sine to døtre har hun været tvunget til at kombinere sit musikerliv med sit kvindeliv.

Gennem hele sin karriere har hun været en person med stærke meninger og kritiske holdninger. Hun har en temmelig utraditionel opfattelse af sin egen position og berømmelse. Hun bruger berømmelsen som et middel til at komme til orde og kommunikere sine synspunkter og holdninger til en offentlighed, der efter hendes eget udsagn i virkeligheden er mest interesseret i hendes privatliv. På denne måde manipulerer Chrissie Hynde ofte de interviewere, der f.eks. ønsker at høre om tilblivelsen af en bestemt plade, til at skrive om hendes engagement i sager om forurening, forbrugersamfundet, racisme, pornografi, vegetarisme og flere andre mærkesager.

Det samlede indtryk, man får af Chrissie Hynde gennem analyse af hendes musik, tekster, image og engagement i verdenen omkring hende er et billede af en selvstændig kvinde, der tør bryde normer og inkorporere en masse

maskulin kraft i det kvindelige. Således understreger hun rockmusikkens oprindelige funktion af protest i forhold til etablerede normer og værdier. Jeg ser

Chrissie Hynde som traditionalist og nyskaber, romantiker og realist. Til sidst skal lige tilføjes, at hun i år 1991 runder de 40 år.

Chrissie Hynde. "... en selvstændig kvinde, der tør bryde normer og inkorporere en masse maskulin kraft i det kvindelige."

"BREV" TIL FANNY MENDELSSOHN-HENSEL (1805-47)

EN KVINDE I MUSIK

Kære Fanny!

Jeg ville gerne fortælle dig lidt om Musikvidenskabeligt Institut i København. Om Instituttets o. 600 studerende, der uddanner sig i musik. Ca. halvdelen af dem er kvinder, og når det gælder undervisningens art og omfang samt de studerendes mulighed for at rejse til udlandet og videreuddanne sig, har de to køn ens vilkår. Jeg kan forestille mig, at du måske i den forbindelse gerne ville have været i de moderne kvinders sko. Jeg ved, at det ikke kunne komme på tale for dig at rejse ud i verden på "dannelsesrejser", således som din fire år yngre bror Felix gjorde det. Men jeg ved også, at du til en vis grad kunne få afløb for din eventyrlyst og videbegærighed ved gennem korrespondance med Felix nøje at følge med i alt, hvad han oplevede. Og du var jo storesøster, så du havde (i hvert fald på det tidspunkt!) "taget" på ham. Det så jeg f.eks. i det brev, hvor du kalder dig selv hans "professor Mentor" og bl.a. skriver: "Hvor dan er din professor Mentor tilfreds med dig? Når du besøger Goethe, må du holde øjnene og ørerne åbne; for hvis du ikke kan fortælle mig alle detaljer, bliver

vi uvenner". Det brev er fra 1821; du var da altså 16 år og Felix kun 12. Jeg er for øvrigt meget imponeret over den måde, hvorpå du var solidarisk med din familie og din tids skik og brug. Det må du have givet udtryk for i et brev til din far, som da (i 1820) var i Paris. Han svarede dig jo: "Hvad du skrev til mig om din musikalske aktivitet i forhold til Felix's, det var lige så godt tænkt som udtrykt. Musik bliver for ham måske et erhverv, mens den for dig altid kun kan og skal blive en pryd, aldrig selve fundamentet for din væren og gøren: det er således naturligt for ham at føle ærgerrighed og begær efter at gøre sig gældende ved en anledning, som forekommer ham vigtig, fordi han føler sig kaldet til det; mens det ikke i mindre grad gør dig ære, at du altid i disse situationer har opført dig venligt og fornuftigt, og at du gennem din glæde over det bifald, han har gjort sig fortjent til, har bevist, at du også ville have fortjent et tilsvarende bifald. Bliv ved med at tænke og opføre dig på den måde; det er kvindeligt, og kun det kvindelige pryder kvinder."

Men tilbage til vore studerende

og deres uddannelse! Du ville nok blive forundret over at høre, at en del af dem først for alvor begynder at spille klaver og synge, når de starter studiet som ca. 19-årige. I den alder må du - med din solide undervisningsbaggrund, privatundervisning, naturligvis - have følt dig som en veluddannet musiker. Du var nu også troligt privilegeret. Voksede op i et velhavende hjem, hvor kunst og borgerlig elitekultur var en selvfølge. Og med uhøre nær kontakt til din bror, som blev en af tidens betydeligste komponister. For slet ikke at tale om dine egne musikalske evner, som må have været usædvanlige. Vore studerende skal nu almindeligvis heller ikke være musikere; de skal formidle musik og viden om musik. **Du** spillede jo også en stor rolle som formidler af musik, især i perioden 1831-47, hvor du så at sige hver søndag stod som tilrettelægger af familien Mendelssohns matinéer, "søndagskoncerterne". Det blev til flere hundrede koncerter gennem de 16 år, du ledede institutionen. Dit kendskab til musik og musikere må have udviklet sig enormt i den periode. Og selv om der var tale om private koncerter, så var de ydre rammer rummelige. Koncerterne blev jo holdt i familien havesal i jeres hus i Leipzigerstrasse 3 i Berlin, og den sal var så stor, at der godt kunne opføres orkestermusik i den. Selvom det inviterede publikum, som det fremgår af Fanny Lewalds selvbiografi fra 1888, kom fra forskellige samfundslag - og det var ellers ikke almindeligt! - så var det dog altid domineret af berømtheder som f.eks. (nævnt af Fanny Lewald) "Henrik Steffens, Friedrich von Raumer, kunstnerne Wach og Tieck, en fyrstinde af Dessau, fyrsterne Radziwill med deres familier, den engelske gesandt grev Westmoreland, to af Bettinas (von Arnim) døtre, en datter af prins Karl af Preussen ... Joseph Joachim ... Franz Liszt". Også udenlandske kunstnere som Jane Austin og Bertel Thorvaldsen fandt på deres rejser vej til dine matinéer. Mange af gæsterne har - som Fanny Lewald - på et eller andet tidspunkt i deres liv skrevet om koncerterne, og jeg har lyst til at citere et længere afsnit for dig fra komponisten Johanne Kinkels beskrivelse i Berliner Tageblatt fra 15. november 1886:

"Prøverne på opførelserne, som fru Hensel dirigerede ved klaveret, fandt sædvanligvis sted lørdag aften, og da det kun var særdeles øvede sangere, der medvirkede, var det kun nødvendigt med én eller to gennemsyngninger og en kort aftale. Dagen efter, mellem kl. 11 og 2, fandt opførelsen sted for et stort publi-

kum i den meget store havesal. På den varme årstid stod glasdørene åbne, og i pauserne gik sangere og gæster rundt under de store trægrupper i haven, der strakte sig helt hen til tæt ved bymuren. Hensels atelier stødte op til den ene side af musiksalen, og gennem fløjdørene kunne man se et eller flere af hans historiske billeder stillet op. Der var især ét, jeg holdt af; det var Mirjams triumftog, og hovedpersonerne lignede hans kone Fanny ...

Næsten alle berømte kunstnere, som besøgte Berlin, dukkede på et eller andet tidspunkt op om søndagen, som medvirkende eller som lytttere, hos fru Hensel. Også eliten af Berlins gode selskab sögte dertil, og husets store rum var oftest overfyldt. Mere end de største virtuoser og de smukkeste stemmer, jeg hørte dér, betød dog Fanny Hensels musikalske foredrag for mig, og ganske særligt den måde, hun dirigerede på. Der var her tale om, at selve kompositionens ånd i dens inderste dyb blev indfanget og strømmede ind i sjælen på sangerne og tilhørerne. Et sforzando fra hensels lillefinger før gennem sjælen som et elektrisk slag og rev os helt anderledes med, end en taktstoks træklapren på en nodepult kan gøre det. Når man betrægtede Fanny Hensel, mens hun spillede et mesterværk, virkede

det, som om hun voksede. Panden lyste, hendes træk blev ædle og skønt formede. Nøgternt set var der intet regelmæssigt smuk ved hende andet end hendes sorte øjne og panden; dog opvede hendes udtryk alt. Der kan ikke have eksisteret nogen lave følelser hos hende, hun kan kun have tænkt og levet i en ophøjet smuk atmosfære. Selv hendes stregthed i bedømmelsen, som virkede påfaldende, når man lærte hende nærmere at kende, havde kun rod i hendes ideelle krav til kunstværker såvel som til den menneskelige karakter, ikke i urene, eksklusive motiver ..."

Også vore studerende lærer at dirigere; men den jævnlige træning og det stadige krav om nyt repertoire, som du praktiserede, tror jeg, at kun de færreste af dem kommer til at opleve.

Du var meget alsidig i din medvirken ved koncerterne. Til at begynde med kan jeg forstå, at du først og fremmest opførte vokalmusik; men hurtigt inddrog du dine klaverfærdigheder, hvilket Felix jo også kraftigt opmunrede dig til: "Søndagsassembléer, det er et brillant indfald, og jeg beder dig for Guds skyld om ikke at lade det henslumre igen ... Vil du ikke også af og til spille noget for dem. De skal puste ud en gang imellem, og du skal øve dig

på klaveret - så bliver det både til en vokal- og instrumental koncert".

Ja, disse "assembléer" viste sig jo helt igennem at være et brillant indfald, også på den måde, at du her faktisk fik et forum, hvor du kunne opføre og få opført din egen musik. Du havde ingen chancer for at få den ud over havens mure. Selv om du i hvert fald fra o. 1835 følte dig som komponist og begyndte at undersøge muligheden for at få noget trykt så stødte du på modstand i familien, nærmere bestemt fra Felix, der efter din far Abrahams død i 1835 var blevet dens mandlige overhovede. Din mor, Lea, forsøgte i 1837 at overtale Felix til at give en udgivelse af nogle af dine værker sin velsignelse; men han svarede: "Du skriver til mig om Fannys nye kompositioner og siger, at jeg skulle opmunstre hende til at udgive dem ... opmunstre hende kan jeg nu ikke, fordi det er imod mine idéer og min overbevisning. Vi har talt om det før, og jeg har ikke skiftet mening. Udgivelse af et værk er en meget alvorlig sag, og jeg tror, at ingen skal begynde at udgive, hvis de ikke planlægger at fortsætte med det resten af deres liv. Fra mit kendskab til Fanny ved jeg, at hun hverken har lyst eller kald til at blive professionel komponist. Hun er

for feminin til det. Hun passer sine huslige pligter og glemmer musikken, indtil hendes pligter er opfyldt. At udgive vil kun forvirre hende, og jeg kan ikke give min tilladelse. Hvis hun beslutter selv at udgive noget for at behage Hensel, vil jeg være parat til at hjælpe hende så meget, jeg kan. Men jeg kan ikke opmunstre hende til noget, som jeg synes er forkert."

Men vidste Felix egentlig, hvor meget du komponerede? (Din far gjorde det jo i hvert fald ikke! Så ville han aldrig have tilladt det!) Tilsyneladende kunne du ikke leve uden at komponere. Du var jo blevet gift i 1829 med maleren Wilhelm Hensel, og også kort tid efter din (eneste) fødsel beskæftigede du dig med tanken om at skrive musik. Du skrev til Felix, at du var bekymret over, at du havde svært ved at få tid og idéer til at komponere, og han svarede: "Hvis du virkelig ville komponere, ville du være i gang med det. Hvis jeg havde et barn at passe, ville jeg ikke skrive musik ... Alvorligt talt, barnet er ikke engang et halvt år gammelt, og du har andre tanker i hovedet end tanker for ham."

Jeg forstår, at uden Felix's velsignelse var udgivelsesbarrieren for stor, og selv om din mand støttede dig, fik du kun trykt én sam-

ling sange, mens du levede, nemlig i 1848-50. Det, at du kun fik udgivet så få af dine værker, har jo også været en afgørende grund til, at din musik næsten ikke er blevet spillet i de 150 år, der i dag er forløbet efter dens tilblivelse.

Men - jeg må hellere indrømme det - nu nærmer vi os forklaringen på, at jeg sidder her og forsøger at kommunikere med dig på tværs af tid og sted: det, jeg absolut gerne ville fortælle dig, er, at de musikstuderende ved Musikvidenskabeligt Institut i København i nær fremtid vil opføre et af dine større værker, nemlig dit "Oratorium nach Bildern der Bibel". Instituttet har et kor, **Muko**, som består af omkring 100 studerende. Det bliver dirigteret af Morten Schuldt-Jensen, og til lejligheden indgår koret i et samarbejde med **Kuso**, Københavns Ungdoms Symfoniorkester, og vi engagerer fire professionelle sangsolistler til solopartierne. Der bliver altså i alt omkring 170 medvirkende. Så mange optrædende kunne der vel trods alt ikke være i jeres have sal i Leipzigerstrasse?! På Instituttet har vi heller ikke nogen sal, der er stor nok til dette opbud, så vi har fået lov til at være på Glyptoteket, et stort kunstmuseum i København.

Det kan vist ikke undgås, at det skinner igennem i mit "brev", at jeg er glad ved tanken på projektet, og at jeg er spændt på at høre din musik. Og hvis du spørger mig, hvordan de musikstuderende dog kunne komme på den tanke, at de skulle opføre dit oratorium, al den stund det stadig ikke er trykt, så må jeg jo svare, at det heller ikke er deres egen idé. Der findes her i Danmark en forening, "Kvinder i Musik", der har eksisteret fra 1980; et af dens formål er at arbejde for opførelsen af kvinners musik. Jeg er medlem af foreningen, og gennem vores kontakt med den tilsvarende tyske forening har vi forbindelse med den tyske dirigent, Elke Mascha Blankenburg, der uropførte dit oratorium ved en offentlig koncert i Köln i 1984. Derfra kom idéen! Der blev for øvrigt lavet en live plade fra opførelsen i Köln. Siden er oratoriet også blevet opført i Carnegie Hall i New York; men endnu er det ikke blevet spillet nogetsteds i Norden. Da "Kvinder i Musik" foreslog **Muko** og Morten Schuldt-Jensen at opføre værket, tænkte de sig grundigt om - Morten hørte pladen - og så sagde de ja! Og Instituttets bestyrelse var lige så positivt indstillet over for forslaget og bevilligede endda penge til leje af de noder, som Elke Mascha Blankenburg

egenhændigt har fremstillet.

Du skrev jo oratoriet samme år, som du startede dine søndagsmatinéer, i 1831 (jeg har noteret mig, at Felix først skrev sine oratorier, "Paulus" og "Elias", i henholdsvis 1836 og 1846!), og nu, 160 år efter, får vi altså anledning til at høre det i København, ved en nordisk førsteopførelse. Jeg håber, du forstår, at jeg føler det som en så stor begivenhed, at jeg ikke kunne lade være med at forsøge at delagtiggøre dig i den!

De venligste hilsener,

Inge Bruland

PS: Der er en tidligere studerende på Instituttet, Hattie Andersen, der har skrevet en afløsningsopgave om dig!

PPS: Synes du ikke, at det er flot, at Elke Mascha Blankenburg kommer til København for at høre opførelsen, og at hun samtidig giver en gæsteforelæsning på Instituttet?

Fanny Mendelssohn-Hensels "Oratorium nach Bildern Der Bibel" opføres i Glyptotekets festsal **Søndag den 24. marts kl. 20.00**.

Se KiM kalender!

Den tyske komponist Fanny Mendelssohn-Hensel. Hendes værk "Oratorium nach Bildern der Bibel" opføres nu for første gang i Norden d. 24. marts.

FANNY MENDELSSOHN WETTBEWERB FÜR KOMPOSITION 1991

Internationaler Komponistinnenwettbewerb der Stadt Unna

Wettbewerbsbedingungen des Fanny Mendelssohn Wettbewerbes für Komposition 1987:

ein Werk für 6-10 Instrumente und Stimme
nach einem frei gewählten Text von Ingeborg Bachmann;
Dauer: 6-12 Minuten.

Preisträgerinnen:

1. Preis - Viera Janáceková - BRD
2. Preis - Margrit Zimmermann - Schweiz
3. Preis - Arletta-Lydia Weiß - BRD

Wettbewerbsbedingungen des Fanny Mendelssohn Wettbewerbes für Komposition 1989:

eine Kantate für Solo-Alt, 4-8-stimmigen Chor und 10 Instrumente
zum Thema "Freiheit - Gleichheit - Brüderlichkeit".
Zur 200-Jahrfeier der Französischen Revolution.
Dauer: 12 Minuten.

Preisträgerinnen:

1. Preis - nicht vergeben
2. Preis - Dr. Kerstin Anja Thieme - BRD
3. Preis - Ursula Euteneuer-Rohrer - Österreich

FANNY MENDELSSOHN COMPETITION FOR COMPOSITION 1991

International Competition of the City of Unna for Female Composers

Seit 1987 veranstaltet die Stadt Unna in 2-jährigem Turnus einen internationalen Kompositionswettbewerb, der der Förderung der Kreativität von Komponistinnen wie ihrer öffentlichen künstlerischen Anerkennung dienen soll. Der Wettbewerb steht in Zusammenhang mit dem Internationalen Komponistinnenfestival der Stadt Unna.

Der 3. Fanny Mendelssohn Wettbewerb für Komposition schreibt für 1991 aus:

KOMPOSITION FÜR STREICHORCHESTER (6/4/3/2/2)

Aufführungsdauer: 10-15 Minuten
Einsendeschluß: 31. Mai 1991 (Poststempel)

Teilnahmebedingungen

Der Wettbewerb richtet sich ausschließlich an Komponistinnen. Er wird international durchgeführt. Es findet keine Altersbegrenzung statt. Die eingereichten Kompositionen dürfen noch nicht verlegt und auch bisher nicht aufgeführt worden sein. Sie dürfen auch keine Prämierung bei einem anderen Wettbewerb erhalten haben.

Wettbewerbsbedingungen

Der Wettbewerb wird anonym durchgeführt. Die Kompositionen sind mit einem Kennwort zu versehen und dürfen den Namen der Komponistin weder auf dem Titelblatt noch auf einer anderen Seite der Partitur tragen. Der Einsendung ist ein gesondertes, verschlossenes Kuvert beizulegen, in dem Kennwort, Name, Adresse, Geburtsdatum, Staatsangehörigkeit und künstlerischer Werdegang vermerkt sind. Das Kennwort ist ebenso auf den Partituren anzugeben. Die Komposition ist als deutlich lesbares Manuskript (Partitur) in 5-facher Ausfertigung einzureichen. Die genaue Spieldauer ist auf dem Titelblatt anzugeben.

Jury

Bojidar Dimov - Köln
Prof. Ada Gentile - Rom
Prof. Helmut Lachenmann - Stuttgart
Ivana Loudová - Prag
Dr. Kerstin Anja Thieme - Nürnberg

Die Entscheidung der Jury ist unanfechtbar. Die Jury behält sich das Recht vor, Preise nicht zu vergeben. Die Wettbewerbsleitung hat die Kölner Dirigentin Elke Mascha Blankenburg (1989 Stadtmusikerin der Stadt Unna).

Preise

1. Preis: Uraufführung des Werkes
2. Preis: 3.000,- DM
3. Preis: 1.000,- DM

Den Preisträgerinnen wird ihre Prämierung nach Entscheid der Jury von der Wettbewerbsleitung in einem eingeschriebenen Brief mitgeteilt. Die öffentliche Bekanntgabe erfolgt im September 1991 im Rahmen des "Internationalen Komponistinnenfestivals der Stadt Unna", bei dem das preisgekrönte Werk uraufgeführt wird. Für die Uraufführung sowie einen Rundfunkmitschnitt ist von Seiten des Veranstalters, der Stadt Unna, keine zusätzliche Vergütung vorgesehen.

Einsendung an:

Fanny Mendelssohn Wettbewerb für Komposition 1991
Kulturamt der Stadt Unna
Axel Sedlack
Burgstr. 22
4750 Unna

Tel. 0 23 03/10 34 10.

INDKALDELSE TIL GENERALFORSAMLING

Hermed indkaldes foreningens medlemmer til

GENERALFORSAMLING

Tirsdag den 7. maj 1991 kl. 19.00

på

Dansk Musik Informations Center

Vimmelskaftet 48
1161 København K

Dagsorden:

- 1) Valg af dirigent
- 2) Bestyrelsens beretning
- 3) Årets regnskab
- 4) Indkomne forslag
- 5) Valg til bestyrelsen
  - 3 ledige pladser
  - 2 suppleanter
- 6) Eventuelt

VEL MØDT

ELFRIDA ANDRÉ: 150 ÅRS JUBILÆUMSFESTIVAL

Den svenske komponist og organist - Elfrida André fejres i år i Göteborg med en stor 150-års jubilæumsfestival. Det sker med en række koncerter i Domkirken og i Christinae Kirke samt en udstilling om Elfrida André på Arbejderinstituttet.

Hovedpunkterne i programmet foregik omkring 18.-23. februar 1991, - men der er arrangeret enkelte koncerter i marts, april og maj. Se KiM kalender! I den anledning synes vi det var passende at bringe en præsentation af jubilaren.

Elfrida André (1841-1929).
Organist, komponist og musikpædagog.

Hun blev født i Visby 19. februar 1841, og blev 26 år gammel uddannet som organist via privatstudier samt på Det Kgl. Musikkonservatorium i Stockholm. Men ikke uden problemer. Undervisningen på det davarende Kgl. Musikkonservatorium i Stockholm, med undtagelse af "sang-linien", var nemlig forbeholdt mandlige elever. Bestemmelserne blev dog ændret og Elfrida André fik sin eksamen. Men da hun som eneste kvindelige organist blandt otte ansøgere i 1866 søgte den ledige stilling

som domkirkeorganist ved Domkirken i Göteborg var hun igen oppe imod hårde odds, - nemlig kravet om at en stilling som organist i statskirken skulle besættes med en mand. Denne hurdle blev dog ligeledes overvundet efter at hun sammen med sin far havde kæmpet for at få rigsdagen til at ændre på loven der forbød kvinder at blive organister i statskirken. I domkirkerådets protokol 30. april 1867 kan man om valget læse:

"Och tillföllo härvid samliga rösterna Organisten Elfrida André, som alltså blifvit af kirkerådet vald till Organist vid härvarande Domkyrka ..."

Men Elfrida André blev også uddannet som komponist blandt andet som elev hos Ludvig Norman i Stockholm og Niels W. Gade i København. Hun har komponeret i flere genrer - orgelværker, kammermusik, vokalmusik, musik for kor og orkester og orkestermusik. I 1894 vandt hun ved en international komponistkonkurrence i Bryssel en første pris og to anden priser for en symfoni, en orgelsymfoni med 11 blæsere samt en strygekvartet.

Da hun døde i 1929 havde hun været organist ved Domkirken i

60 år. Samtidig var hun en anset musikpædagog og koncertarrangør. På kun 30 år organiserede hun ikke mindre end 600 folkekoncerter for arbejdere.

Med sine mange aktiviteter er der al mulig grund til at fejre

Elfrida Andréé ved orglet. Foto: Musikmuseet, Stockholm.

Elfrida Andréé, der særlig i et kvinde-musikhistorisk perspektiv må fremstå som en pioner.

Festivalkomiteen ved Margaret Myers oplyser i øvrigt, at en bog om Elfrida Andréé er under udarbejdelse.

Præsentation af

FEMALE ATTRACTION

Af Rine Vejen Hansen

Female Attraction er et nyt københavnsk rockband, bestående af:

Helle Henning (vokal), Inger Rydal (keyboard, kor), Ulla Rasmussen (guitar, kor), Lindis Mikkelsen (bas, kor) og Ditte Pedersen (trommer).

Bandet har eksisteret i knapt et år i sin nuværende sammensætning.

Female Attraction spiller kopimusik - en blanding af "Rå rock, pågående pop og bløde ballader". Numre af bl.a. Bryan Adams, Joe Cocker, Vixen og Bonnie Raite er en del af bandets repertoire.

Bandet lægger vægt på, at finde nogle numre, som er knapt så kendte, og som de kan lide at spille.

Jeg mødtes med Female Attractions keyboard spiller, Inger Rydal, på Musikvidenskabeligt Institut i København, hvor hun selv går.

Kan du fortælle lidt om, hvad I hver især laver, udover at spille i Female Attraction?

Inger:

Helle er uddannet sanger på Det Rytmiske Konservatorium og synger i diverse bands.

Ulla er egentlig uddannet pædagog, men havde mere lyst til at spille musik. Lige nu er hun sammen med 4 x Rita i gang med cabaretten: "Rita på Lystyacht".

Lindis er cand.mag. i historie og musik og underviser på HF.

Ditte er trommeslager og bluessangerinde. Selv er jeg stud.mag. i musik og dansk. Udover at spille i Female Attraction spiller jeg i bandet "Black and Blue".

Hvordan opstod bandet?

Bandet opstod i forbindelse med en kvindefestival, hvor vi skulle spille vores første job. Jobbet blev aldrig til noget, men bandet blev sammen, fordi vi syntes det var sjovt at spille sammen.

Skyldes det et bevidst valg, at bandet udelukkende består af piger?

Female Attraction - nyt københavnsk pigerockband.

Ja, vores første job var jo som nævnt i kvinde/musik regi.

Altså - det skulle ikke absolut være et kvindeband, men Ulla og Lindis havde spillet i Girls-Girls og jeg i Elektra. Vi kendte hinanden og fik lyst til at prøve en ny konstellation.

Der er ikke så mange kvinder i dansk rockmusik, men når man selv spiller rock, så møder man andre kvinder, der spiller rock, og får lyst til at spille sammen med dem.

Hvordan reagerer folk på, at I er et pigeband?

Vi får som regel en god, positiv respons. Der er selvfølgelig den typiske reaktion, hvor nogle stiller sig op med korslagte arme for at "tjekke ud", om de mener vi spiller godt nok. Når de så hører, at vi kan spille ... så overgiver de sig.

Er det nemmere at komme frem som kvindelig rock-musiker i dag?

Der er jo efterhånden flere

"blandede" bands og mange kvinder især indenfor jazz-musikken i dag. Måske er det stadig lettere at komme frem som kvinde i rockmusik, vel og mærke, hvis man **kan** spille. Hvis man endnu ikke er så dygtig, er det nærmest omvendt: Så kan det være svært overhovedet at være med ... så skal man "bevise" meget mere end mænd skal på samme niveau. Men vi har jo som pigeband et klarere image end mange andre rockbands, og er derfor lettere at få øje på i mængden.

Female Attraction kan i løbet af foråret bl.a. opleves/høres på:

Folkets Hus: "8 martsarrangement": 8. marts 1991

Hånd i Hanke, København:
9. marts 1991

Fru Jensen: Aalborg: 21. marts 1991

Musikcafe'en, Århus: 23. marts 1991

Female Attraction kan bookes på tlf. 35 37 53 35 eller 31 95 78 25

"AKIJAVA"

HANNE RØMER/MARIETTA WANDALL DUO

Af Merete Wendler

Akijava er den første indspilning - på CD - med duoen Hanne Rømer (alt- og tenorsax)/Marietta Wandall (klaver). Duoen har bestået siden 1980, hvor de to musikere fandt hinanden i kvindegruppen Hexehyl Big Band.

Kompositionerne på **Akijava** er for størstedelens vedkommende hjemmegjorte. Hertil kommer et arrangement af det meget benyttede Thad Jones-nummer, "A Child Is Born" samt Cole Porter's "You'd Be so Nice to Come Home to".

Helhedsindtrykket af CD'en er ro og klarhed. Det er tydeligt, at de to musikere kender hinanden godt og gennem 10 års samarbejde har udviklet et samspil, hvori begge har luft og rum til at udfolde deres kreativitet.

Kompositionerne er gennemarbejdede, og improvisationerne - eller det, der i en tidligere fase har været improvisationer (?) - er enkle og holdt indenfor relativt stramme rammer. Ind imellem brydes det lyriske islæt af mere rytmisk markerede numre, uden at spillets præg af velover-

vejethed og gennemsigtighed forstyrres.

Der er både klassisk musik, jazz og etnisk musik i duoens numre. Hanne Rømers saxofonspil er mestendels blødt og melodiøst, tydeligt afklaret i forhold til hvert enkelt nummers karakter. Marietta Wandalls klaverspil er smukt afstemt og udviser stor bredde både med hensyn til klang og udtryk.

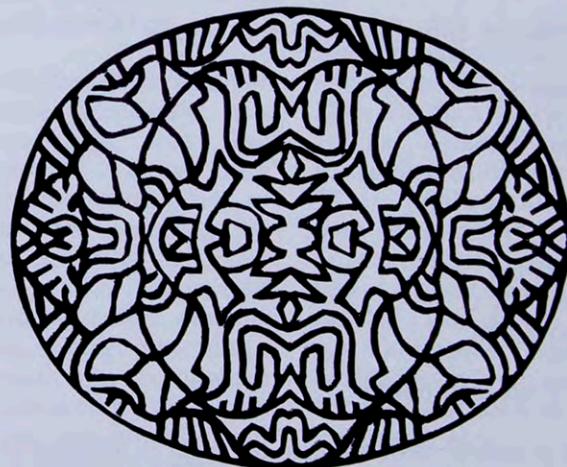
Den gule forside på CD'en prydes af et papirklip af Marietta Wandall, der på én gang er meget indholdsmættet og strengt symmetrisk. Om titlens oprindelse melder historien intet, men der er et par fotos og en kort præsentation af duoen på inder-siden af omslaget. Alle titler og tekster er på engelsk, og det vidner nok så meget om det meget personlige men ikke særlig danske eller nordiske i Hanne Rømers og Marietta Wandalls musik.

På trods af støtte fra Dansk Musikråd er **Akijava** en ret dyr CD, men ikke desto mindre efter denne anmelders mening en god

gaveidé til det kommende forår. Det er nok eftertænksom musik, der er mest af på denne CD, men den er ikke svært tilgængelig, og den harmonerer fortrinligt

med en stille stund i et blødt møbel, helst med udsigt til årstidens ansigt i en stor trækronede udenfor.

HANNE RØMER / MARIETTA WANDALL DUO

Akijava

Et papirklip af Marietta Wandall pryder CD'ens forside.

PLADETILBUD

Til alle KiM-medlemmer:

I oktober måned 1990 udkom **Hanne Rømer/Marietta Wandall Duo's** første album på compact disc.

CD'en hedder "Akijava" og udkom på forlaget Music Mecca.

KiM-medlemmer kan købe udgivelsen til særlig favorabel pris:

100 kr. pr. stk. + porto 12 kr., i alt 112 kr.

Er du interesseret, så send en check til enten:

Hanne Rømer
Nygade 47 B
6200 Åbenrå

eller

Marietta Wandall
C.F. Richsvej 101 C, st.
2000 Frederiksberg

og du får CD'en med posten.

HUSK at oplyse navn, adresse og at du er medlem af KiM

KONTAKT

Medredaktør søges til KiM-Nyt. Grib chancen for at være med til at udarbejde et spændende musikblad.

Ring til Rine Vejen Hansen: 31 87 77 76 eller Inge Lise Larsen:
31 20 77 62

SKET SIDEN SIDST

I KiM-Nyt nr. 22 (juni 1990) kunne man læse, at den norske komponist, Synne Skouen, havde komponeret musikken til balletten "Vølven" - en mytologisk ballet. Koreograferet af Kjersti Alveberg. I december 1990 opførte Den Norske Opera balletten en enkelt gang i Danmark - i Ålborg Hallen. I den forbindelse skrev Birthe Johansen i sin anmeldelse i Politiken (9.12.90) bl.a. dette om musikken:

"Musikken spiller en meget stor rolle i denne spændende, **hel-norske** forestilling, som Den Norske Opera for en enkelt aften gæstede Ålborg med. Den er med sit moderne tonesprog, sin blanding af elektronik og orkesterklang og måske ikke mindst sine stilbrud og frække omgang pop og rock, så langt fra traditionel balletmusik som overhovedet muligt. Udfordrende, ikke blot for publikum, men nok så meget for Kjersti Alvebergs koreografiske fantasi."

Tirsdag den 29. januar 1991 kunne man møde komponisten Birgitte Alsted i programmet "Midt i musikken". Birgitte Alsted fortalte om værket "Vækst". 2. sats af værket blev spillet og

for det visuelle stod fotografen Helle Nørregård.

Torsdag den 31. januar 1991 opførte gruppen "4 STYX" (Hanne Andersen, Anna Karin Holm, Marie Wärme Otterstrøm, Birgitte Alsted. Billeder: Helle Nørregård) værkerne "Extranostalgisk nr. 2, II", "Vækst", "Lyst" og "To Sange til Døden".

Søndag den 3. februar 1991 spillede Saxmachine (Lotte Anker, Mette Ott, Susanne Harder, Ditte Bentzen og Birthe Skov) i Nikolaj Kirke i anledning af Kvindelige Kunstneres Samfunds 75 års jubilæumsudstilling. Udover egne numre og jazzstandards uropførte Saxmachine "The Street Prayer and the fifth Illusion" af Lotte Anker. Dette værk var komponeret til gruppen som bestillingsværk i anledning af Kvinder i Musiks 10 års jubilæum-sæson 90-91.

4.-10. februar 1991 Nordisk Musikfest i Göteborg med titlen "Konstmusiken i nordiskt perspektiv møte mellan två generationer." Af kvindelige medvirkende bl.a. Gudrun Lund, Cecilie Ore, Karolina Eiriksdottir m.fl.

NYT I KiMs ARKIV

Backer Grøndahl, Agathe (1847-1907)

Mot kveld, opus 24 nr. 7. Sang og orkester. Partitur og 11 stemmer i afskrift.

Badarzewska, Thekla (1838-1862)

Das Gebet einer Jungfrau. Andante für das Pionoforte. Nagel 1400. 5 sider.

Blichfeldt Møller, Mis

Søndag. Sang med Piano. WH, M.B.M. 828. 1 side.

Dehn, Agnes (1851-1920)

Venlig hilsen. Polka. WH 3728. 2 sider.

Heiberg, Ella (1891-1965)

Valse Viennoise. For orkester. Piano conductor og 32 stemmer. Gade & Warny, cop. 1928.

Harrison, Annie Fortescue (1851-1944)

In the Gloaming. Ballad. London, Hutchings & Romer 10119. 5 sider.

Jazwinski, Barbara f. 1950

Stryga. For orkester. 1981. Partitur, 90 sider.

Munthe-Morgenstierne, Anna (1839-1921)

Tre Idyller for Klaver. WH,

AMM II. 9 sider.

Novi, Beate (1883-1981)

Tre Sange komponeret for en Sangstemme med Klaver, opus 2. Skandinavisk og Borups Musikforlag, cop. 1935. 7 sider.

Poulsen, Helga

Hvad er det, der knuger saa mange? Sang og klaver. Skandinavisk Musikforlag, C.R. 417. 2 sider.

Prahl, Valborg

Min egen Vals for Piano. Peder Friis 101. 2 sider.

Recke, Caroline (1833-1901)

Den første Kjærlighed. Sang og klaver. 1 side.

--. Du lille Fugl, hvem jeg har kjendt saa kort. Sang og klaver. 1 side.

--. Romancer og Sange. Wilhelm Hansen, 3729.

Regni, Inger

Min egen Garde. Marsch. Klaver med tekst. Skandinavisk Musikforlag C.R. 510. 2 sider.

Scherchen-Hsiao, Tona f. 1938

Oeil de chat. For orkester. Boosey & Hawkes, cop. 1978. Partitur, 38 sider.

Skouen, Synne f. 1950

Hils Domitila! Piano solo. 1980. Norsk Musikforlag 10001. 10 sider.

Skouen, Synne f. 1950

Rug for kvinnestemme, cello og flygel. 1982-84. Norsk Musikforlag, 10251. Spillepartitur, 12 sider.

Stickney Clauson, Betha

Because of you. Sang og klaver. Witmark & Sons, cop. 1907. M.W. & Sons 8071-3. 5 sider.

Sønstevold, Maj f. 1917

Per aspera ad astra. For piano. Norsk Musikforlag 10185. Cop. 1989. 14 sider. - Tilegnet Elisabeth Klein.

Thompson, Barbara

Sonata No. 1 for orchestra. 1983. Partitur. 15 sider.

Tramp, Ebba f. 1985

3 Børnesange. Skandinavisk Musikforlag, cop. 1919. 9 sider.

Wagner Smitt, Christina f. 1956

Edge for mezzo-sopran og klarinet. Kopi af manuskript. Stemmer. 1990.

Uropført i galleri Marius 23.11.90 af Birgit Colding-Jørgensen og Mette Bugge Madsen.

--. Fra sære magters land. For blandet kor, klarinet, kontrabass-klarinet, 2 harper og slagtøj. 1989. Partitur. 22 sider.

Lydoptagelser:

Hanne Rømer/Marietta Wandall Duo

Akijava. Hanne Rømer, saxophones, Marietta Wandall, piano. Music Mecca CD 1012-2.

Egne numre indspillet i 1989-90 Folder om duoen kan fås hos Marietta Wandall, tlf.: 38 88 33 80

Kassettebånd fra følgende koncerter i KiMs jubilæumsuge:

Saxmachine på Louisiana 17. november 1990

Pauline Sæther og **Olga Magieres** opfører værker af Lili Boulanger og Olga Magieres Louisiana 17. november 1990.

Værker af **Birgitte Alsted, Gudrun Lund** og **Sofia Gubajdulina** opført af **Eva Bruun Hansen, Hanne Andersen, Birgitte Alsted, Marie Wärme Otterstrøm** på Louisiana 18. november 1990.

KiM-Nyt har modtaget:

Kvindemusikstævne 27. juli - 3. august

Sammenspilshold fx: jazz/rock/blues/soul

Workshops fx: afrodans/balinesisk slagtøj/rytmisk kor

En uge med musik og kvinder på Kvindehøjskolen i Visby.

Pris: 1.600,- incl. ophold.

Arrangør: Pia Rasmussen i samarbejde med Kvindehøjskolen.

Information: 74 78 34 93

"Woman the Comic Soul"

Foreningen Freja har under titlen "Woman the Comic Soul" arrangeret en "International Women's Theatre and Culture Festival". Det sker i dagene 29. juni - 6. juli og foregår i Århus. For program og yderligere oplysninger kontakt: Foreningen Freja, Kronstadt, Sejrøgade 8, 8000 Århus C. Tlf.: 86 19 44 06.

"Kend kulturtidsskrifterne"

De danske kulturtidsskrifter og herunder KiM-Nyt er nu blevet samlet registreret i en katalog med titlen "Kend kulturtidsskrifterne" udgivet af Danmarks Biblioteksforening og Det Kongelige Bibliotek.

"Nordic Kodály Symposium"

I dagene 2.-9. juni 1991 arrangeres i Lahtis i Finland "Nordic Kodály Symposium" og det kommer til at foregå på Lahti Folk High School. For program og yderligere oplysninger kan man kontakte Sonja Servomaa på tlf.: + 358-18-892 265 eller på telefax: + 358-18-892 219.

Jazzstævne '91

Fajabefa afholder i dagene 27. marts - 1. april 1991 Jazzstævne i Andebølle Ungdomshøjskole. For program og tilmelding kontakt: Landsforeningen **Fajabefa**, Kjeld Langesgade 4 a, 1367 København K. Tlf.: 33 93 18 05.

KiM KALENDER

KVINDER I MUSIK

og

MUSIKVIDENSKABELIGT INSTITUT

arrangerer en nordisk førsteopførelse af

FANNY MENDELSSOHN-HENSEL:

ORATORIUM NACH BILDERN DER BIBEL

Opførelsen finder sted i Glyptotekets festsal

Søndag den 24. marts kl. 20.00

med en åben generalprøve sammested

Fredag den 22. marts kl. 20.00

MEDVIRKENDE:

Musikvidenskabeligt Instituts kor, **Muko**
Københavns Ungdoms Symfoniorkester, **Kuso**

Solist:

Susanne Skov, sopran
Lotte Hovman, alt
Gert Henning Jensen, tenor
Bo Anker Hansen, bas

Dirigent:

Morten Schuldt-Jensen

Søndag den 3. marts 1991 kl. 15.00

"Elfrida Andreé 150 år"
Orgelkoncert i Göteborg Domkirke
Organist: Greta Lundkvist

Fredag den 8. marts 1991

Female Attraction spiller i Folkets Hus - København

Lørdag den 9. marts 1991

Female Attraction spiller i "Hånd i Hanke" - København

Lørdag den 9. marts 1991 kl. 14.30

Koncert i Nikolaj Kirke. Eva Bruun Hansen (sopran) og Marie Wärme (accordion) opfører dels ny kompositionsmusik samt cabaret-sange af bl.a. Bodil Heister. Konerten er et led i Kvindelige Kunstneres Samfunds 75 års jubilæumsudstilling.

Gratis adgang

Søndag den 10. marts 1991 kl. 15.00

"Elfrida Andreé 150 år"
Orgelkoncert i Göteborg Domkirke
Organist: Karin Oldgren

Torsdag den 21. marts 1991

Female Attraction spiller i "Fru Jensen" - Aalborg

Lørdag den 23. marts 1991

Female Attraction spiller i "Musikcafe'en" - Århus

Søndag den 24. marts 1991 kl. 14.30

Koncert i Nikolaj Kirke. Elisabeth Kloster (bratch) & Anne-Marie

Buhl Pedersen (klaver) spiller værker af:

Carl Nielsen & Rebecca Clark

Konerten er et led i Kvindelige Kunstneres Samfunds 75 års jubilæumsudstilling.

Gratis adgang

5.-8. april 1991

Kvindemusikkongres i Atlanta (Georgia). Pianisten Elisabeth Klein er atter inviteret til at holde koncert i Atlanta, hvor hun også spillede ved kvindemusikkongressen i 1986. I programmet er hovedvægten lagt på værker af kvinder fra USA, spillet af amerikanske kunstnere og med Elisabeth Klein som eneste europæiske udøver. Hvis Elisabeth Klein kommer afsted (afhængig af verdenssituationen og økonomisk støtte) vil hun på sit eget program have Birgitte Alsteds "Facing Moon" samt værker af Karolina Eiriksdottir og af norske kvinder.

Søndag den 14. april 1991 kl. 15.00

"Elfrida Andreé 150 år"
Orgelkoncert i Göteborg Domkirke
Organist: Berit Palmgren

Søndag den 21. april 1991 kl. 15.00

"Elfrida Andreé 150 år"
Orgelkoncert i Göteborg Domkirke
Organist: Urzula Gram

Torsdag den 9. maj 1991 kl. 20.00

Jubilæumskoncert i Christinae Kirke - Göteborg

W.A. Mozart:
"Te Deum i C-dur"
"Fjöjtkoncert i D-dur"

Elfrida Andreé:

"Svensk Mässa nr. 2 för soli, körer, orkester och orgel"

Medvirkende:

Sankt Sigfridskøren med solister
Cappella Gustavi med blåsare
Tora Berntson - fløjts
Sture Berg - dirigent

Onsdag den 29. maj - 2. juni 1991

"7. International Congress on Women in Music" i Holland. For program og yderligere oplysninger skriv til:

Tera de Marez Oyens
Swammerdamstraat 38
1091 RW Amsterdam
Nederland

KVINDER I MUSIK - KiM

Bestyrelse:

* Birgitte Alsted Bagerstræde 3, 4. tv., 1617 København V	31 23 09 06
* Tove Nørholt Ved Amagerport 14, 2. th. 2300 København S	31 45 05 45
* Marie Wärme Osterstrom Edward Falchsgade 5, 3. th., 1569 København V	33 15 14 56
* Tove Krag Frederiksberg Bredegade 1 B, 4. th., 2000 Frederiksberg	31 35 03 48
* Marianne Rottbøll Æblevej 28, 2400 København NV	31 19 95 04

Bladudvalg:

* Rine Vejen Hansen Smallegade 50, 2. th., 2000 Frederiksberg	31 87 77 76
* Musse Magnussen Ærøvej 1, 1. th., 2000 Frederiksberg	38 33 20 40
* Inge Lise Larsen Haraldsgade 80, 2. th., 2100 København Ø	31 20 77 62

Koncertudvalg:

* Birgitte Alsted	31 74 05 02
* Eva Bruun Hansen Tornestykket 19, 2720 Vanløse	31 35 03 48
* Tove Krag, Frederiksberg Bredegade 1 B, 4. th., 2000 Frederiksberg Det kgl. danske Musikkonservatorium - biblioteket	33 12 42 74
* Marianne Rottbøll Æblevej 28, 2400 København NV	31 19 95 04

PR-udvalg:

* Olga Magieres Øster Farimagsgade 73, 1, 2100 København Ø	

ROSA (Dansk Rock Samråd):

* Marianne Rottbøll	

CFK (Center for formidling af kvindekultur):

* Tove Krag	

Kasserer:

* Tove Nørholt	

Arkivar:

* Tove Krag	

03061

11 00

INGE BRULAND

MÅLOVGÅRDSVEJ 86
2750 BALLERUP

KiM-Nyts redaktion

Rine Vejen Hansen	31 87 77 76
Musse Magnussen	38 33 20 40
Merete Wendler	31 56 51 81
Inge Lise Larsen (ansvarshavende)	31 20 77 62

KiMs gironr. 8 03 15 25

Kasserer: Tove Nørholt 31 95 05 45

KiM-Nyt udkommer 4 gange om året
Medlemskab (inkl. KiM-Nyt): 125 kr.
Abonnement (kun for institutioner): kr. 100

KiMs sekretariat og KiM-arkivet:
Tove Krag. Det kgl. danske Musikkonservatoriums bibliotek:
33 12 42 74

Ny deadline: (KiM-Nyt nr. 26) 1. maj 1991

KiM-Nyts adresse:

v/Inge Lise Larsen
Haraldsgade 80, 2. th.
2100 Kbh. Ø

Trykkested: E.N. Offset, København

Layout: Trine Koch og KiM-Nyts redaktion.

ISSN: 0903-6598